

Klima, natur og energis møde den 10. september 2024

Mødelokale F1 kl. 08.00

Referat

76 - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

77 - Beslutning om anvendelse af anlægsmidler til årsværk for at implementere indsatser fra Klimaplan 2045

Resume

Frederikssund Kommunes Klimaplan 2045 omfatter fem indsatsområder, hvoraf indsatsområde 4 er klimatilpasning. Administrationen anbefaler at prioritere midler til at igangsætte 10 af de ufinansierede indsatser inden for især helhedsorienteret planlægning, spildevand og grundvand svarende til to halve årsværk. Indsatserne er af afgørende betydning for, at Frederikssund Kommune kan implementere kommunens klimatilpasningsplan og nå målsætningen om, at være klimarobust senest i 2050. Administrationen foreslår at disponere midler til en projektmedarbejder i fem år til at implementere de 10 indsatser og skabe fremdrift i klimatilpasningsplanen. Finansieringen foreslås hentet fra det nyoprettede anlægsprojekt Klima 2045 - Øvrige indsatser, som er en videreførelse af anlægsprojekt Klimahandlingsplan fra budgetaftalen i 2021.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima, natur og energi over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at:

1. Beslutte at aktivere implementering af 10 indsatser i klimaplan 2045 og dermed skabe fremdrift i implementeringen af klimatilpasningsplanen ved at disponere 3,5 mio. kr. i alt

fordelt på årene 2025-2029 (et årsværk i fem år) fra det nyoprettede anlægsprojekt Klima 2045 - Øvrige indsatser til en projektmedarbejder.

2. Der frigives bruttoanlægsudgifter i 2025 på 3,5 mio. kr. fra Klimaplan 2045 - Øvrige indsatser til en projektmedarbejder til at implementere 10 indsatser i klimaplan 2045 og skabe fremdrift i implementeringen af klimatilpasningsplanen.

Beslutning

Udsat.

Sagsfremstilling

I juni 2023 godkendte Byrådet Klimaplan 2045 (Sag 111), der omfatter fem indsatsområder, hvoraf indsatsområde 4 er klimatilpasning. Klimaplan 2045 har indarbejdet mål og indsatser fra kommunens klimatilpasningsplan, som Byrådet godkendte den 1. marts 2023. Klimaforandringer udfordrer Frederikssund Kommune fra flere fronter – øget nedbørsmængder, hyppigere skybrudshændelser, kraftigere storme, længerevarende tørkeperioder, havspejlsstigninger og stigende vandspejl i fjorde og vandløb, samt terrænnært grundvand.

Klimatilpasningsplanen bygger på fem principper for, hvordan vi som kommune skal arbejde med klimatilpasning for at nå i mål med at skabe en klimarobust kommune i 2050. Principperne handler blandt andet om, at vi skal tænke på tværs af traditionelle fagområder for at forebygge oversvømmelser. De betyder, at det er nødvendigt at tænke de forskellige klimatrusler ind i kommunens udvikling og drift, når vi planlægger for byer, kloaksystemet, kystbeskyttelse, vandløb samt arealplanlægning m.m.

Forslaget skal ligeledes ses i lyset af, at klimaforandringer med et stadig varmere og vådere vejr sker hurtigere og tidligere end forventet. Udviklingen kan mærkes i et stigende antal borgerhenvendelser til administrationen om udfordringer med øget vandstand på terræn.

Traditionelle løsninger har ofte kun fokus på at løse en akut isoleret situation fx med vand opstuvet på en vej eller i et boligområde. Men en løsning et sted kan skabe problemer andre steder eller mangler måske at tage højde for kombinationen af vand både fra regn og fra højtstående grundvand. Ved at sætte særligt fokus på den tværgående indsats kan vi fx som kommune blive bedre til at forebygge og undersøge, hvor de største trusler er ved skybrud og andre ekstrem regnhændelser samt hvilke løsninger, der bedst anvendes for at få mere langsigtede resultater og skabe merværdi. Det kan fx være at det er bedre at anlægge et lille

vådområde højere oppe i terrænet frem for at lægge et større drænrør der, hvor problemet er opstået. Samtidig kan vi skabe synergier i anlæg, så vi kan etablere løsninger, når vi alligevel skal grave i et område.

De to indsats 4.1 Koordinering og sammentænkning af løsninger og 4.2 Klimatilpasning i planlægning i Klimaplan 2045 er tværgående for alle 22 indsats på indsatsområde 4 om klimatilpasning. Administrationen forslår, at disse to indsats igangsættes ved at ansætte en projektmedarbejder som klimatilpasningskoordinator i fem år. Denne tilførsel af personaleressourcer skal samtidig sikre, at de øvrige otte ufinansierede indsats som er direkte relateret til 4.1 og 4.2, kan implementeres. Indsatserne for klimatilpasning kan overordnet inddeles i fem kategorier: Klimaplan 2045 inddeler klimatilpasning i fem temaer: Helhedsorienteret planlægning, Kystbeskyttelse, Spildevand, Vandløb, Grundvand og Tørke/hede/varme, hvoraf de otte primære indsats fordeler sig på følgende fire temaer:

Helhedsorienteret planlægning (4.1, 4.2, 4.3, 4.4)

Klimaudfordringerne kræver et tværfagligt fokus for at opnå en optimal klimatilpasning på tværs af forvaltnings- og politikområder. Helhedsorienteret vandplanlægning kræver, at vi tænker på hele vandkredsløbet, når vi klimatilpasser. Klimatilpasningsområdet breder sig over forskellig sektorlovgivning som ikke er sammentænkt og gør det komplekst at arbejde helhedsorienteret.

Klimaforandringerne sætter krav til planlægningen. Øgede vandmængder får stor betydning for, hvordan vi indretter vores byer og det åbne land i fremtiden – og det vil få store økonomiske konsekvenser, hvis vi ikke tænker klimaforandringerne ind i planlægningen. Vi skal derfor skabe grundlag for at træffe fremtidssikrede beslutninger, så byerne kan vokse med vandet og det åbne land kan tænkes ind i regnvandshåndtering.

Vi kan opnå besparelser ved at prioritere klimatilpasning, hvor skovlen i forvejen er i jorden. Derfor skal vi koordinere klimatilpasning med offentlige anlægs- og vedligeholdelsesarbejder, men også partnerprojekter. Synergier kan også opnås via rettidighed, så klimatilpasningen indgår tidligt i forskellige former for helhedsplanlægning. Endvidere skal vi søge synergier og udnytte muligheder for at kombinere klimatilpasning med naturgenopretningsprojekter.

Kystbeskyttelse (4.10)

Kystbeskyttelsesprojekter i kommunen anlægges så de kan beskytte svarende til en 100-års hændelse frem til 2070, som forventes at kunne sikre de næste 50 år, men herefter tyder de nuværende prognoser for havvandsstigninger på, at der skal sikres til et højere niveau. Hvor høj en sådan sikring til den tid skal være, er der betydelig usikkerhed omkring på nuværende

tidspunkt, men det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive behov for en større regional oversvømmelsessikring - eksempelvis af Roskilde Fjord eller måske af både Roskilde Fjord og Isefjord.

Spildevand (4.14)

I spildevandsplanen fastsætter kommunen serviceniveauerne. På baggrund af en screening udpeger Novafos (Spor B) vandoplade, hvor der på baggrund af samfundsøkonomiske beregninger kan forsynes med et øget serviceniveau for håndtering af tag-og overfladevand. Dette sker i et samarbejde mellem forsyningen og kommunen.

Vandløb (4.16)

Lavbundsarealer er oplagte at tænke ind i klimatilpasningsprojekter, hvor egnede områder bevidst oversvømmes, for at undgå oversvømmelser nedstrøms i vandsystemerne. Vi vil i samarbejde med Novafos undersøge, om der er områder, hvor vi med fordel kan kombinere tilbageholdelse af vand på lavbundsarealer med klimatilpasning af kloaksystemet.

Grundvand (4.19, 4.20, 4.21)

Vi har behov for en ny samlet vandforsyningsplan for Frederikssund Kommune, da den nuværende er fra før kommunesammenlægningen og planperioden er udløbet. Herudover har drikkevandsområdet oplevet store forandringer de seneste år pga. fund af miljøfremmede stoffer. Vandforsyningsplanen skal sikre borgere og virksomheder tilstrækkeligt rent drikkevand, uden at indvindingerne påvirker grundvandsressourcen og miljøet negativt. Der kan også være behov for at planlægge for en proaktiv indsats for at beskytte arealer, der kan sikre grundvandsdannelse for kommende generationer.

Klimaforandringerne vil i fremtiden føre til mere nedbør og derfor føre til flere/større områder med højtstående grundvand, i nogen områder på/over terræn. For at få et bedre grundlag for at vurdere muligheder for etablering af LAR-anlæg, faskiner og nedsivningsanlæg vil vi udarbejde et nedsivningspotentialekort

Det terrænnære grundvand er en stigende problemstilling i nogle af vores byer, og med klimaforandringer forventes denne stigning at fortsætte. Vi har ikke tilstrækkelig viden og data til at kunne opstille en hydrogeologisk model som kan modellere nutidige og fremtidige scenarier/prognoser i områder med højtstående grundvand. Vi vil gennemføre et

dataindsamlingsprojekt som kan bidrage til planlægningen, og på sigt, udarbejdelsen af kort (GIS) og hydrogeologisk model, som vil give indsigt i det terrænære grundvands- spejl/magasin og betydningen for arealanvendelsen i områder med højtstående grundvand nu og i fremtiden.

Klimatilpasningskoordinatoren skal desuden sikre koordinering af fremdrift på tværs af alle indsatser på klimatilpasningsområdet og etablere snitflader og afsøge synergier til de fem indsatser på indsatsområde 3 Natur og landbrug i Klimaplan 2045.

Prioritering af midler til klimaindsatsen

Ved godkendelsen af Klimaplan 2045 i Byrådet fremgik det af sagen, at det er nødvendigt at prioritere mellem klimaindsatserne for at må i mål med indsatserne inden for den budgetterede økonomiske ramme. De 10 indsatser nævnt i denne sag var på dette tidspunkt ikke en del af prioriteringen i budgettet for klimaindsatsen og fremstår i Klimaplan 2045 som ufinansierede. En ny gennemgang af forbruget i 2021-2023 på klimaindsatser har vist, at det er muligt at skabe råderum for at finansiere disse 10 indsatser som foreslået i denne sag. Årsagen hertil er et mindreforbrug på anlægskontoen end forventet blandt andet til arbejdet med en strategisk energi- og varmeplan, da der har været tilført statslige driftsmidler, og til Grøn varme i kommunens bygninger, da udgiften er mindre, hvis planerne for fjernvarme udrulles. Denne gennemgang af forbruget er fremlagt for Byrådet den 26. juni 2024 i sag om godkendelse af anlægsregnskab for klimahandleplan (sag nr. 125).

Som alternativ til at afsætte midler til de 10 indsatser for klimatilpasning, kan Byrådet vælge at prioritere andre klimaindsatser fra klimaplan 2045 i de kommende år. Det kan fx være et øget aktivitetsniveau på mobilitetsområdet eller til energirenoveringer i kommunens bygninger. Råderummet kan også spares op til nye indsatser i den kommende revision af Klimaplan 2045, som skal ske hvert fjerde år. Det er også en mulighed at lægge overskydende midler tilbage i budgettet, så de kan disponeres til andre anlægsprojekter.

Inddragelse

Inddragelse er ikke vurderet relevant på nuværende tidspunkt.

Økonomi

Der er afsat bruttoanlægsudgifter i 2025 for 8,07 mio. kr. i kommende investeringsoversigt for 2025 - 2028 for anlægget Klimaplan 2045 - Øvrige indsatser, hvoraf 3,50 mio. kr. søges frigivet i nærværende sag.

Bilag

- Klimatilpasningsplan 2023
- Klimatilpasningskoordinator - 10 indsatser fra Klimaplan 2045

78 . Beslutning om godkendelse af bidrag for 2025 i Hyllingeriis Kystbeskyttelseslag

Resume

Frederikssund Kommune skal fastsætte det kommende års bidrag for Hyllingeriis Kystbeskyttelseslag, jf. kystbeskyttelseslovens §13.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima, natur og energi over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at:

1. Fastsætte bidraget for 2025 i Hyllingeriis Kystbeskyttelseslag til 600 kr. pr. part.

Beslutning

Anbefales.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede den 25. oktober 2023 at give tilladelse til et kommunalt fællesprojekt om kystbeskyttelse for sommerhusområdet Hyllingeriis. Samtidig godkendte Byrådet bidragsfordelingen for de bidragspligtige medlemmer af laget. Bidragsfordelingen beskriver hvor mange parter de enkelte medlemmer betaler i henhold til den ejendomstype de har (Sommerhus, ubebygget grund, vej osv.)

Fastsættelse af bidrag

Jf. Kystbeskyttelsesloven § 13 skal kommunalbestyrelsen, hvert år inden 1. oktober, fastsætte størrelsen af det bidrag der skal betales det kommende år. Bidraget fastsættes ud fra Kystbeskyttelseslagets regnskab og budget, der fremsendes til kommunen efter godkendelse på lagets generalforsamling. Medlemmernes bidrag opkræves af kommunen via ejendomsbilletten efter reglerne om gebyrer for rottebekæmpelse, jf. § 18 i lov om miljøbeskyttelse.

Da kystbeskyttelseslaget først blev oprettet 4. december 2023 forelægger der ikke et regnskab fra 2023. Men lagets bestyrelse har i samarbejde med administrationen udarbejdet et budget for 2025 som kan ligge til grund for det kommende års bidrag. Det må forventes at bidragets størrelse kan variere fra år til år den første periode af projektets levetid. Når anlægget er færdigetableret og drift/vedligehold kører efter planen forventes et stabilt niveau i bidragssatsen indtil kystbeskyttelseslagets lån er afbetalt.

Anbefaling

På baggrund af budgettet (bilag 1) og bestyrelsens anmodning, anbefaler administrationen at bidraget for 2025 fastsættes til 600 kr. pr part. En sommerhusejer betaler 10 parter.

Inddragelse

Budgettet blev udsendt med indkaldelsen, og er godkendt på generalforsamlingen for Hyllingeriis Kystbeskyttelseslag den 28. maj 2024.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

- Budget 2025 Hyllingeriis KBlag - Godkendt på GF

79 _ Beslutning om iværksættelse af klimaindsats 1.8: Screening af tagarealer til vedvarende energi

Resume

Byrådsmøde frigav i december 2023 0,2 mio. kr. til klimaindsats 1.8 "Screening af tagarealer til vedvarende energi" i Klimaplan 2045. Formålet med indsatsen er, at få et bedre overblik over potentialet for opsætning af solceller på tage i kommunens i hele kommunen opland. Med denne sag skal udvalget om screeningen skal iværksættes.

Indstilling

Administrationen indstiller til Klima, natur og energi, at:

1. Frederikssund Kommune iværksætter klimaindsats 1.8 "Screening af tagarealer til vedvarende energi" i Klimaplan 2045.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet frigav den 20. dec. 2023 0,2 mio. kr. til klimaindsats 1.8 "Screening af tagarealer til vedvarende energi" i Klimaplan 2045. Projektets formål er at screene alle tage i kommunens geografiske opland i forhold til tagenes arealmæssige størrelse og vinkel i forhold til solen.

Et meget groft skøn baseret på antallet og fordelingen af forskellige af boliger i Frederikssund Kommune viser at det vil være muligt at opnå en potentiel årlig elproduktion på ca. 113.000 MWh, fra private solcelleanlæg. Dette vil i dag give en CO2 reduktion på ca. 6.200 ton CO2/år. Der er dog ingen umiddelbare privatøkonomiske incitamenters til at etablere solceller. Screeningen vil kunne anvendes som en solid, databaseret baggrund for nye konkrete initiativer, som fx understøtter fælles, grønne initiativer i mindre lokalsamfund i Frederikssund Kommune, eller etablering af lokalt energifælles-skab gennem Energipartnerskab Frederikssunds aktiviteter.

Screeningen skal skabe et overblik over potentialet for mængden af produktion af vedvarende energi fra tagarealer i kommunen, alene ud fra tagenes størrelse og vinkel på solen. Screeningen vil være af generelt karakter, og tager derved ikke højde for specifikke forhold for de enkelte tage. For at imødekomme dette indlægges der velegnede generelle forbehold for tagenes karakter. Screeningen vil være opdelt på henholdsvis små, mellem og store tage og i forhold til, hvorvidt ejerskabet er privat, erhverv eller kommunalt.

Diskussionen om opsætning af solceller indeholder ofte forskellige synspunkter for om opsætning af solceller er bedst på tage eller på landskabsarealer. Landskabet er en værdifuld ressource, som kan bruges til mange formål, og det vil derfor være attraktivt/nødvendigt at kunne begrunde ibrugtagne landarealer. Dette skal ses i forhold til, at tagarealer ikke kan bruges til mange andre formål end at placere solceller og andre tekniske installationer.

For at belyse disse argumenter, vil analysen kortlægge nogle simple forretningsmodeller med skyggepriser for at etablere solceller i landskabet. Skyggepriser viser hvad landarealerne/jordstykkerne ellers vil kunne bruges til.

Administrationen forventer, at screeningen vil vise, at etableringsprisen for opsætning af solceller, generelt vil være dyrere at etablere på tagearealer end på landarealer. Men afhængig af skyggeprisen for de aktuelle landarealer/jordstykker, vil både forretningsmodeller og mulige

fortjenester være forskellige.

Screeningen vil kunne bidrage til viden om, hvorvidt det er landarealer eller tagarealer, der vil egne sig bedst til solceller alt efter, hvad man ønsker at opnå i forhold til økonomi og arealanvendelse. Det kunne eksempelvis være i kombination med kommunens forestående Plan22+ projekt, hvor der undersøges for midlertidig opsætning af solceller i landskabet. Det kunne også være i forbindelse med Frederikssund energipartnerskabs undersøgelse om muligheder for etablering af et energifællesskab mellem kommunen, borgere og virksomheder, hvor alle parter vil kunne bidrage med placering af solceller på tage og i landskabet.

Herudover forventes screeningen at give nogle gennemsnitlige betragtninger om CO₂-regnskabet for solceller. CO₂-regnskabet for et specifikt solcelleprojekt vil ofte kræve en specifik livscyklusanalyse (LCA: Life Cycle Assessment) for det konkrete projekt, hvori der blandt andet tages højde for, hvor og hvordan solcellerne er produceret, hvordan de bortskaffes samt hvad det specifikke landareal/jordstykke ellers skulle bruges til. I den ønskede analyse indføres nogle mere generelle betragtninger om CO₂-udledninger for solceller, samt hvordan strømmen fra solceller, ellers ville være blevet produceret – etc. med fossilt brændsel, eller med anden vedvarende energikilder.

Alt i alt vurderer administrationen, at screeningen vil kunne bidrage til fremtidige beslutninger om videre processer og analyser for specifikke solcelleprojekter i kommunen.

Inddragelse

Ikke relevant.

Økonomi

Nærværende sag har ingen bevillingsmæssige konsekvenser. Der er i 2024 afsat bruttoanlægsudgifter på 3,95 mio. kr. til Klimaplan 2025 - Øvrige indsatser, hvoraf der tidligere er frigivet 0,2 mio. kr. til klimaindsats 1.8 "Screening af tagarealer til vedvarende energi".

80 - Beslutning om budgetopfølgning pr. 30. juni 2024

Resume

I nærværende sag gives en prognose på det forventede forbrug i 2024 sammenholdt med korrigeret budget samt afledte forslag til tillægsbevillinger. Endvidere forelægges opfølgning på budgetaftalen 2024-2027.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima, natur og energi over for Økonomiudvalget og Byrådet anbefaler, at:

1. Der gives tillægsbevilling svarende til et mindreforbrug på 3,1 mio. kr. i 2024 på bruttoanlægsudgifterne, hvoraf der overføres 2,8 mio. kr. til 2025 og 0,3 mio. kr. til 2026.
2. Der gives en tillægsbevilling i 2025 på bruttoanlægsudgifterne svarende til et mindreforbrug på 8,3 mio. kr., som overføres til 2026.
3. Budgetopfølgningen tages til efterretning.

Beslutning

Indstillingspunkt 1 og 2: Anbefales.

Indstillingspunkt 3: Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Drift

Budgetopfølgningen pr. 30/6-24 giver samlet set ikke anledning til ændring i det forventede forbrug i 2024 på driften for Klima, natur og energi.

I bilag 1 udspecificeres budgetopfølgningen nærmere.

Anlæg

Budgetopfølgningen giver anledning til et forventet mindreforbrug i 2024 på 3,1 mio. kr. på bruttoanlægsudgifterne for anlægsprojekterne under Klima, natur og energi, hvoraf der overføres 2,8 mio. kr. til 2025 og 0,3 mio. kr. til 2026. Derudover periodiseres 8,3 mio. kr. fra 2025 til 2026.

Mindreudgiften dækker over følgende:

- Mindreforbrug på 0,3 mio. kr. vedrørende Skift til hybrid/elbiler , som overføres til 2026.
- Mindreforbrug på 1,8 mio. kr. vedrørende Støttepunkter til friluftsliv, som overføres til 2025.
- Mindreforbrug på 1,0 mio. kr. vedrørende Klimaplan 2045 - Grøn Varme, som overføres til 2025.
- Periodisering af 8,3 mio. kr. fra 2025 til 2026, for Kystbeskyttelse af Frederikssund midtby.

Af vedlagte bilag 2 udspecificeres de enkelte anlæg under Klima, natur og energi nærmere.

Opfølgning på budgetaftale 2024-2027

Af vedhæftede bilag 3 fremgår en status på implementeringen af initiativerne i budget 2024-2027.

I bilaget indgår en opfølgning på fire politiske vedtagne initiativer i forbindelse med budget 2024-2027, hvoraf et er implementeret (grøn) på nuværende tidspunkt og tre initiativer delvist implementeret (gul).

Den fortsatte proces hen i mod en implementering er beskrevet under kolonnen "Statustekst - 30. juni", hvor det bl.a. fremgår, hvorvidt der afventes politisk stillingtagen, nærmere faglig analyse eller andre processuelle udeståender.

I vedlagte bilag 3 udspecificeres opfølgning på budget 2024-2027 nærmere.

Inddragelse

Inddragelse er ikke vurderet relevant.

Økonomi

Drift

Budgetopfølgningen pr. 30/6-24 giver ikke anledning til tillægsbevillinger.

Anlæg

Budgetopfølgningen giver anledning til mindreforbrug på de skattefinansierede bruttoanlægsudgifter på 3,1 mio. kr. i 2024, hvoraf der overføres 2,8 mio. kr. til 2025 og 0,3 mio. kr. til 2026. Derudover periodiseres 8,3 mio. kr. fra 2025 til 2026

Bilag

- Bilag 1 Drift Budgetopfølgning KNE pr. 30. juni 2024
- Bilag 2 Anlæg - budgetopfølgning 30-6-2024 (KNE)
- Bilag 3 KNE opfølgning på budgetaftale 2024-2027 pr. 30. juni 2024

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

- Sagsliste til Klima, natur og energi 2024

82 - Underskrifter

Beslutning

-

Sagsfremstilling

Dette punkt erstatter det fysiske underskriftark.

Når der trykkes "Godkendt" svarer det til, at underskriftarket er underskrevet